

KALAPUTXI

Begoña

ABAITUA PIKER

bizitzako
koloreen
zirimolan

- >> **Mutrikuararak Yosemiteko hormatzarretan**
- >> **TXURRUKA, Ilustrazioko gizon handia gogoan**
- >> **Aire barriak, doinu berriak Egunetan**

OKELAR

BERTSO PAPER SARIKETA

MAILAK

Gazteak: 16 urtera arte

Helduak: 17 urtetik aurrera

LANAK

Gazteak: 3 bertso edo 6 koplak, gutxienez.

Helduak: 6 bertso, gutxienez.

(Bertsoen neurria, doinua eta gaia, libreak)

SARIAK

Gazteak

1) Txapela, 60 € eta oparia

2) 30 € eta oparia

Saritu gabeko lehen mutrikuarra:

> 20 € eta oparia

Helduak

1) Txapela eta 450 €

2) 250 €

> 100 €

BALDINTZAK

Bertsoak jatorrizkoak, argitaratu gabeak eta inon saritu gabeak izango dira · Lanak izenordez sinatuko dira · Bertsoekin batera izenordea agerian duen gutunazal baten barruan egilearen izenorde, izen, helbide, adina eta telefonoa bidaliko dira. Bertso bakoitzari bere ordena zenbakia jarriko zaio · Bertso sorta bakoitzaren doinua jartzea komeni da · Posta elektronikoz bidali nahi duenak bi artxibo bidaliko ditu WORD formatuan. Artxibo batean bertso sorta bera eta ezizena idatziko ditu eta bestean bere datu pertsonalak: izenorde, izen, helbide, adina eta telefonoa.

EPEA

Lanak azaroaren 21erako bidaliko dira.

HELBIDEA

Mutrikuko Bertso Eskola

Luardo etxea (Barrenkalea, z/g)

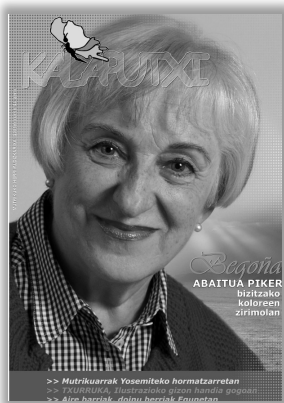
20830 Mutriku (Gipuzkoa / EUSKAL HERRIA)

Posta elektronikoa: mbe@gaztesarea.net

Antolatzailea:

Mutrikuko Santo Tomas ferian banatuko dira sariak · Lanen jabetza antolatzaileen esku geratuko da · Antolatzaileek eskubide osoa izango dute lan guztiak argitaratzeko · Antolatzaileek eratuko duten epaimahaiaren erabakiak aldaezinak izango dira.

Kalaputxi hilabetekarixa

Argitaratzailea:

Karenka komunikazio elkarte
20830 MUTRIKU

Telefonoa: 943 60 34 68

e-maila: kalaputxi@topagunea.com

Laguntzailea: Mutrikuko udala

Tirada: 1.900 ale

Lege Gordailua: SS-787/01

ISSN: 1579-4792

Inprimategia: GERTU. Oñati.

Banaketa: Mutrikuko Institutuko
azken mailako ikasleak

Mutrikuko
udala

Gipuzkoako
Foru Aldundia

Eusko
Jaurlaritza

Aldizkari honek erakunde hauen
dirulaguntza jasotzen du euskara
bultzatzearren

Kalaputxi ez du bere gain hartzen
aldizkarian adierazitako esanen eta
iritzien erantzunkizunik.

Eskerrak ematen dizkizue aldizkari
hau kaleratzea posible egin duzuen
guztioi

EDITORIALA

LAU URTE bete ditu hil honetan Kalaputxi. Denbora luzea, denbora laburra, begiratzen den tokiaren arabera, ematen zaion tratamenduaren arabera. Urtebetetzero egiten dugun moduan, aurtengoan ere Kalaputxi erabili duten guztiak gogoratu nahi ditugu, bertako orrietatik igaro diren izen guztiak, Kalaputxi beraiegana joandakoak eta beraiek Kalaputxiarengana etorritakoak. Eta guztiei eskerrak eman nahi dizkiegu eskaini diguten harrera abegikorrarengatik. Hala bedi etorkizunean ere.

Aurrera begira, Kalaputxi berean jarraituko du, hasierako helburuak berretsita: Mutrikuarrei euskaraz irakurtzeko aukera ematea, herriko pertsonak eta gertakariak zein gertakizunak aitzakia hartuta.

Eguneroko lan neketsuan borondatez dabilen Kalaputxi lan-taldeak gogoan hartuko ditu, ondo hartu ere, azken bi urteotan urteurrenak ospatu dituzten taldeak, beraiek erakutsi baitigute norberaren apurraz osatzen dela herri oso baten kultur ondarea, dirutan ordaindu ezin daitekeen ondarea.

a u r k i b i d i a

Informaziua	4
Zeuk esan	5
Puri-purixan	6
Bi hitzetan	8
Kulturia	10
Karenka	12
Argazkiak	14
Kirola	16
Natura	18
Hezkuntza	20
Gazterixa	22
Zorion agurrak	24
Argazki zaharrak	25
Agenda	26

Hizkuntza bat ez da galtzen
ez dakitenek ikasten ez dutelako,
dakitenek hitz egiten ez dutelako baizik.

J. A. ARTZE

INTERESEKO TELEFONOAK

OSASUNA

Anbulategia (Osakidetza)	943 60 43 00
DYA Mutriku	943 60 33 17
DYA zentrala	943 46 46 22
Mendaroko ospitala	943 03 28 00
Odol emaleen taldea	943 60 39 30
Javier Otxagabia botika	943 19 50 26
Lon Apraiz botika	943 60 32 50
Larrialdiak	943 461 111

ADMINISTRATIO BULEGOAK

Udaltzaingua	943 60 70 48
	679 16 25 00
Udaletxea	943 60 32 44
Turismo bulegoa	943 60 33 78
Posta zerbitzua	943 60 30 44
Bake epaitegia	943 60 32 44
Epaitegia	943 60 70 49

IKASKUNTZA-IRAKASKUNTZA

Goizeko Izarra ikastola	943 60 36 75
San Miguel ikastetxea	943 60 31 95
Mutrikuko Institutua	943 60 36 27
Udal euskaltegia	943 60 30 94
Musika eskola	943 60 37 80
Haur eskola publikoa	943 60 3143

GIZARTE ONGIZATEA

Gizarte Ongizate zerbitzua	943 19 50 81
Anai Arte jubilatuen egoitza	943 60 34 10
Mikel Deuna zaharren egoitza	943 60 38 71
Anaiarte jubilatuen egoitza	943 60 30 83

ZEBITZUAK

Pesa	902 10 12 10
Eusko Trenbideak	902 54 32 10
Loiuko aireportua	905 50 50 05
Hondarribiako aireportua	943 19 23 47

BESTE BATZUK

Liburutegia	943 60 41 82
Kiroldegia	943 60 31 75
Frontoia	943 60 45 44
Gasolindegia	943 60 32 10

Autobusak

MUTRIKU – DONOSTIA – MUTRIKU

Mutrikutik	Astegunak	7:00 / 10:00 / 13:30 / 19:30
	Zapatuak	10:00 / 16:30
	Jai egunak	10:00 / 19:30
Donostiatik	Astegunak	8:00 / 11:30 / 14:30 / 20:30
	Zapatuak	11:30 / 19:30
	Jai egunak	11:30 / 20:30

MUTRIKU – BILBO – MUTRIKU

AUKERAK:

1. BIZKAIBUSen autobusa hartu Ondarroan:
1- 6:10ean hasi eta 20:10 arte orduro.
2- 6:40ean hasi eta 19:40 arte orduro.
2. PESArean autobusa hartu Eibarren, haraino Euskotrenen

ONDARRUA - MALLABIA - ONDARRUA

Ikus Kalaputxi 13. alea

Trenak

Tren guztiak, adierazitako lehenengo ordutik aurrera, **ORDURO**

DEBA – DONOSTIA – DEBA

Debatik	6:44-7:44-...-21:44
Donostiatik	5:47-6:47-...-20:47
Jai egunetan	8:44etan hasiko dira

DEBA – BILBO – DEBA

Debatik	6:43 -7:43 -...-20:43
Bilbotik	6:00 -7:00 -...-20:00
Jai egunetan	8:43etan hasiko dira

DEBA – EIBAR – DEBA

Debatik	6:43 / 7:43 / ... / 21:43	Jai egunetan, 8:43etan hasiko da
Eibartik	6:13 / 7:13 / ... / 21:13	Jai egunetan, 8:13etan hasiko da

Zaintzako Botikak (Mutriku – Deba)

URRIA

1 eta 2	Zalduegi (zapatu goizean, Jabier Otxagabia)
3tik 9ra	Jabier Otxagabia
10etik 16ra	Portillo (zapatu goizean, Jabier Otxagabia)
17tik 23ra	Lon Apraiz
24tik 30era	Zalduegi (zapatu goizean, Jabier Otxagabia)

AZAROA

1etik 6ra	Jabier Otxagabia
7tik 13ra	Portillo (zapatu goizean, Lon Apraiz)
14tik 20ra	Lon Apraiz
21etik 27ra	Zalduegi (zapatu goizean, Jabier Otxagabia)
28tik 30era	Jabier Otxagabia

Tel: OTXAGABIA: 689 58 59 APRaiz: 630 05 50 97
PORTILLO-ZALDUEGI: 669 26 22 01

Mutrikuko Udal Kiroldegia

❖ GIMNASIA
❖ AEROBIC
❖ STEP
❖ BODY PUMP
❖ BODY COMBAT
❖ BODY BALANCE

❖ SPINING
❖ JUDO INFANTIL
❖ KANTXA
❖ ROKODROMOA
❖ SAUNA
❖ FITNESS GELA...

Anima zaitetz!!

Magdalena, 20 z/g
Tel./Fax: (943) 60 31 75
Mutriku

Kirol
Berri S.L.

Gogoratu gutun guztiek agertu behar dutela nork idatzita datozen, nahiz eta ezizenez, inizialez edo bestela sinatuta argitaratu. Ez da argitaratuko norena den agertzen ez duen gutunik.

Utzi esateko duzuna [Barrenkalea, 12 - beheko buzoian](#) edo kalaputxi@topagunea.com helbidean.

HAIN ZAILA DA GARBIA IZATEA?

Urrutira joan gabe, pasa den hilean gutuna irakurri genuen Kalaputxin hirugarren plaiako eta Burumendiko egoeraz kexuka. Ingurua zikin dagoela eta zeozer egin beharko litzatekeela eta abar. Seguruena, arrazoirik ez zaio falta-ko gutuna idatzi zuenari, ez dut ukatuko nik hemen.

Seguru nago herritar guztiok nahiko genukeela herri garbian bizi eta horretan udalak gehiago egitea. Udalak horixe zaindu beharko luke, beste gauza askoren artean, herri garbia edukitzea, kanpotarrek garbiak gabela ikus dezaten eta, jakina, geu ere gusturago bizitzeko.

Baina iruditzen zait ardura guttia udalari lagatzea ez dela bidezkoa. Iruditzen zait garbitasunarena, zikinkeriaarena hobeto esanda, guztion ardura izan behar dela, etxean bertan hasten den kontua dela. Etxean ikasten diren ohiturak, normalean, gero kalera eramaten dira, edo eraman beharko lirarteke.

Goizeko bederatzieta eta gaueko bederatzieta herrian zehar pasiera bat egitea nahikoa litzateke herritarren joan-etorriak

sortzen duena ikusteko. Niri amorrua ematen dit paperontziak hutsik edo erdi-hutsik ikusi eta ingurua zakarrez beteta ikusteak.

Joan zen astean Kutxara nindola, Kirik bideo-klubaren aurrean bi zakarpotoren arrastoak ikusi nituen, garbitasunaren aldeko apustu baten arrastoak. Ez dakit zeinek apurtuko zituen, baina hari bost ahoa zion herria garbi edukitzeak. Ze pena! Etxape berean, bertatik pasatu den nork ez du txakur-kaka zapaldu?

Itxaropena badut, baina, noiz edo noiz herritar guztiok ulertzea herria guztiona dela eta merezi duela txukun edukitzen saiatzeak. Udalak ipiniko ditu kaleetan zakarpotoak, mankomunidadekoek egingo dute eguneroko buelta, baina gure ohiturak aldatu artean ez dugu lortuko herri garbia edukitzea. Duela urte batzuk udalak egin zuen *Mutriku garbixa, danon arduria!* kanpaina. Ardura hori lortzeko, urtero egin beharko da kanpainatxo bat?

Andiko

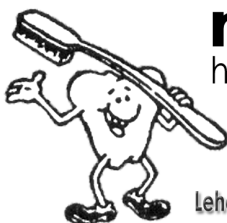
PENTSAERA EZBERDINA IZATEA ORAINDIK EZ DA DELITUA

Lehenago egunean Goiko Plazan izan nintzen, asteburu askotan bezala, eta Turismo bulegoko hor mahaia bat zegoen jarrita Portu berriaren inguruan erreferenduma eskatzeko sinadurak biltzen. Nik neuk ez dut uste erreferenduma behar denik eta ez nuen sinatu. Hala ere, ikusi nuen jendea arrimatu zela eta sinatu zuela. Zergatik ez, hori ondo dagoela uste bada?

Suntsungordan geratu nintzen txikiteoan ari ziren batzuei somatu nienean jende hark ez zuela esku-biderik, halako eta bestelako zirela, sinatzea ez zegoela ondo... Ez nuen ulertu bizi garen garaian norberaren pentsaera ez duen jende bati ez onartzea beraien pentsaera garatzea. Puntu horretaraino hel- duak gara? Delitua al da pentsaera ezberdina izatea?

Komentario haiek entzun ondoren, tabernatik irten eta sinatzaera arrimatu nintzen. Gero beste gauza bat da erreferendumean zer esango nukeen.

SINATU DUEN BAT

nora
hartz klinika

- Odontologia orokorra
- Hartz profesia
- Endodontzia
- Periodontzia
- Hartz estetika
- Kirurgia eta inplantak
- Hartz zuriketak

Lehenengo ikustaldia eta diagnostikoa, doan

Azpilgoeta, 5 - beheka - MENDARO - Tel.: 943 033 575

ARRIETA
AUTOZERBITZUA

ONDA

J.M. Altzibar etorbidea · 943 60 31 01

AIRE BERRIAK, DOINU BERRIAK EGUNETAN

Duela zazpi urte Pasaia San Pedrotik Mutrikura etorria. Musika irakasle izateaz gain, iaztik Musika Eskolako zuzendaria da. Lanez gainezka ibili arren, tarte bat egin digu bere agendan eta atsegin handiz hartu gaitu Karlos Eskuderok. Gustura dago Mutrikun eta nabari zaio.

Ikasturte berria, musika eskola berrian... Bai, ikaragarritzko ilusioz goaz EgUNETara edo Egañaneko txaletera, Mutrikun izen horrekin ezagunago den etxe horretara. Urteak eman ditugu udaletxe azpiko lokale-tan eta, txikiegi geratzeaz gain, izugarritzko hezetasuna genuen bertan. Lanerako desegokia geratu zaigu. Ikasle asko eta toki gutxi. Askotan, musika banda entseiatzen eta gu ondoko gelan musika mintzaira (solfeoa deitzen zena) irakasten... Oso baldintza kaskarretan aritu izan gara lanean. Musika eskola berriak lau solairu izango ditu: behekoan banda arituko da, lehenengo solairuan bulegoa zein irakasle gela (orain arte ez geneukana) eta musika mintzaira gela. Goiko bi solairuetan, berriz, instrumentu desberdinen entsegu gelak, korua... Txoko guztiak beteko ditugu. Etxe osoa intsonorizatuta dago eta hori oso garrantzitsua da gure lanerako.

Musika eskolaren martxa eramatea, nolanahi ere, ez da lan makala... Ordu asko sartu behar dira: Klaus-troak antolatu, gurasoekin bilerak, administrazio

lanak, irakasleekin bilerak... Horiez gain, nik neure klaseak ematen ditut, tuba, tronboia eta bonbardinoa, Dixie Taldea eta lau urteko txikiekin ere aritzen naiz. Nekagarria da benetan, baina pozik nago nire lanarekin, badakizu, gogoko tokian aldaparik ez. Mutrikura etorri nintzenean ez nekien zer aurkituko nuen hemen, baina uste dut ondo txertatu naizela herrian.

Ikasle kopurua ere ez da txantxetakoa... Berrehun ikasletik gora ditugu eta ez da ahuntzaren gaurdiko eztula, ez. Badira lau bat urte txikiekin ere hasi ginela lanean; txikiak diodanean lau urtekoen ari naiz. Hauekin musika eta mugimendua lantzen dugu, musikaren bitartez erritmoa barneratzeke balio duena, jolasen bidez musika ezagutu, instrumentuak erakutsi, kanta-tu... Oso lan didaktikoa egiten dugu txikiekin, lotsa galtzen dute eta emaitza onak ematen ditu. Txiki-txikitatik musikaren munduan murgilduz gero errazago egiten zaie bidea, oso atsegina da umeei lan egitea.

Ikasturte honetan ere eskaintza zabala du musika eskolak... Musika mintzairan bost kurtso eta instrumentuekin sei kurtso. Guztia gauditu ondoren diploma bat jasotzen du ikasleak. Diplomak unibertsitatean kredituak lortzeko balioko du. Koral eskolak ere ematen dira eta lau kurtso dira egin beharrekoak. Instrumentuei dagokienez, saxofoia, tronpa, tronpetak, txistuak, pianoa, zeharkako txirula, bibolina, bonbardinoa,

Musika bizi eta musikaz gozatu nahi duen edonorentzat da musika eskola.

Musika ikastea bizitza osorako lana da

tronboia, tuba, eskusoinua, trikitixa eta klarinetea irakasten dira.

Gure arlo honetan ere modak egoten dira, zenbait ikaslek garbi dute zein instrumentu ikasi nahi duen, besteek, aldiz, bere lagunen edo gurasoen arabera aukeratzen dute musika tresna. Tronpetak arrakasta handia du une honetan, piano ikasleak gutxitu egin dira eta txistuak ez du jarraitzaile handirik. Boladak izaten dira eta geu ere modaren zurrumbilo horretan sartuta gaude. Bestalde, bandara doazenak asko izanik ere, talde desberdinetan parte hartzeko aukera paregabea daukate musika eskolako ikasleek, Dixie zein Folk taldeetan, ganbara, trikitixa taldeetan, banda txikian, akordeoi orkestran, koralean, teklatu orkestran, Madalen txiki zein Madalen abesbatza nagusian... Abanikoa oso zabala da, bakoitzaren zaletasun eta gustuen arabera.

Ikasle batzuek probatu besterik egiten ez duten bitartean, gehienak bigarren mailaraino iristen dira... Zaletasun handia dago Mutrikun musika eta kanturako eta hori nabaritzen da; dena den, gaurko umeak gauza gehiegitan daude sartuta. Eskolatik atera eta ingelesa, dantza, dotrina, eskola kirola, etxeko lanak, futbola... Hainbeste gauza ezin dira ondo egin. Aukeratzen irakatsi behar zaie eta aukeratzen duten hori ondo egiten erakutsi. Nire garaian, musika ikasten ari nintzenean derrigorrezkoa genuen egunero-egunero instrumentua jotzea egun, aldiz, denborarik ez dute horretarako eta hori nabaritu egiten da klaseetan. Behin eta berriz errepikatzen diegu musikarena bide luzea dela eta egunero praktikatu behar dela, baina oso gutxi egiten digu kasu.

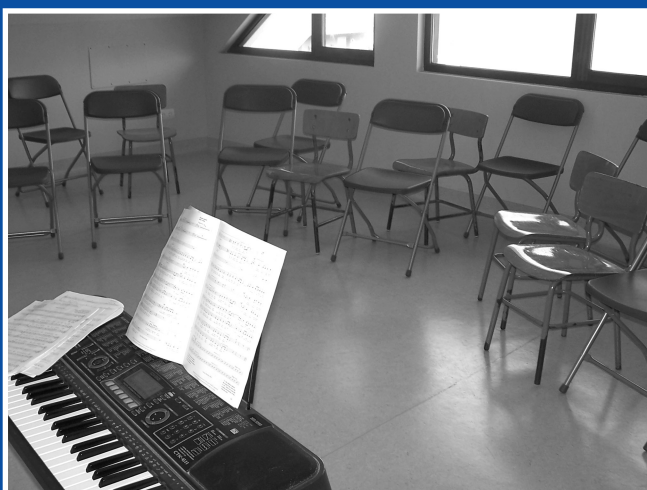
Bestalde, musika eskolara datorren ikasleak aukera du eskolako instrumentuarekin praktikatzeko baina, ikasle horrek musikan jarraitu nahi badu, bere instrumentua edukitzea gomendatzen diogu, lehen esan dudak kontu horrengatik batez ere, egunero praktikatzeko. Garai batean musika ikastea nahiko elitista zela ikusten zen, bakar batzuek baino ez zeukaten musikara hurbiltzeko aukera; gaur egun, musika tresnak prezio ego-kian eskuratu daitezke, ez dira izango punta-puntakoa baina praktikatzeko nahikoak dira.

Ume edo gazteez gain, herriko edozein helduk du aukera musika eskolara atortzeko. Musika bizi eta musikaz gozatu nahi duen edonork ateak zabalik ditu Egunetan.

Eguneta hain hurbil, hain urrun... Denak ez daude gustura hara gora joatearekin baina halaxe dira gauzak, denborarekin denetara ohitzen gara eta hemen-dik gutxira ez da hain urrun geratuko.

Zorionak eta zorte on!

*Urtean zehar ikasitakoak argia
ikusten du kaleko emanaldietan*

ARTE ESKOLAK ikasturte berria martxan

Udako oporren ondoren indar berrituta eta gogoz ekingo dio Arte Eskolak 2005-2006 ikasturtari.

Urriaren 3tik 14ra bitartean, iluntzeko zazpi eta erdieta-tik zortzi eta erdietara bertaratuz gero, izena emateko aukera izango du edonork. Matrikulak 20 euro balioko du.

Aurten emango diren ikastaroak pintura, keramika, taila eta marrazkigintza izango dira.

Denbora librea eta zaletasuna izanez gero, irakurle, ez galdu aukera paregabe hau.

Badator GABA BELTZA

Urtero bezala, laster ailegatuko zaigu Mutrikura gabetan beltzena. Azken urteetan bezalatsu, aurten-goan ere Udaleko kultura sailak, tabernarien elkar-teak eta MUGAk prestaketa lanetan jardun dute ahalik eta asteburu beltzena eskaintzeko herritarroi. Oraindik ere egitaraua zehazteko bazegoen ere, ez da faltako kala-bazarik, musikarik, ikuskizunik... ez eta ilun-tasunik ere.

ATXUKALE TXIRRINDU TALDEA bere 25. urtean

Iaz eta aurten ere bai, herriko hainbat taldek urteurrena ospatzeko aukera izan dute. Dantza Taldea, Arraun taldea, Burumendi mendi elkarte... Aurten-goan Atxukale Txirrindu Taldeak betetzen ditu hogeita bost urte eta, Kalaputxik jakin duenez, ospakizunak prestatzen ere hasiak dira.

Horrelako ospakizunetan herria taldearen ondoan egotea garrantzitsua da oso eta, horregatik, Kalaputxik animatu egiten zaituzte herritar guztiok Atxukale Txirrindu Taldeak antolatzen dituen ekitaldietan parte hartzera.

Benito Romero, Anizeto Uranga "Txorixa" eta beste lagun asko izan dira hogeita bost urte horietan herriko gazteekin lanean jardun dutenak ehundaka, milaka kilometro eginda. Peio Arreitunandia, Osa anaiak... Zeinek ukatu hogeita bost urte horien oparotasuna!

MUTRIKUKO BERTSO-ESKOLA**«OKELAR» BERTSO PAPER SARIKETA**

Urtero bezala, Bertso eskolak egin du dagoeneko Okelar Bertso paper sariketarako deia. Azaroaren hogeita batera arte aurkeztu ahal izango dira lanak, bi mailatan sailkatuta, hama-sei urtera artekoak eta hamazazpi urtetik aurrerakoak. Gazte-enek gutxienez 3 bertso edo 6 koplak egin beharko dituzte eta helduek, berriz, gutxienez 6 bertso; guztiek izango dute libre neurria, doinua eta gaia.

Sariei dagokienez, maila bakoitzeko txapeldunarentzako txapelaz gain, eskudirua eta opariak izango dira aurreneko bi bertsolariarentzat. Gainera, saririk jaso ez duen mutrikuarra ere sarituko da maila bakoitzean.

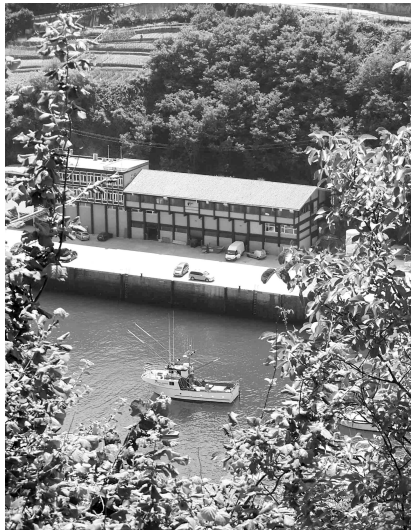
Informazio gehiago nahi duenak lanak entregatzeko ere erabiliko diren helbideetara jo dezake: mbe@gaz-tesarea.net edo LUARDOn dagoen Bertso eskolaren lokala.

AKUAKULTURA ESKOLA hazten

Urte luzeetan proiektua lantzen jardun ondoren, Mutrikuko Institutuak iaz lortu zuen azkenean Akuakultura eskola martxan jartzea, kofradiako eraikinean.

Iaz Goi mailako "Akuikultura produkzioa" heziketa zikloa abiztu zen, hamalau lagunek osatutako talde batekin. Aurten, iaz lehenengo mailan hasi zirenak bigarren mailan jarraituko dute eta hogeita bost ikas-

leko bigarren talde bat lehenengo mailan hasi da.

Lau irakaslek jardungo dute ikasleei eskolak ematen eta, gainera, instalakuntzen mantenurako bi teknikari ere izango dira. Ikasleen artean mutrikuarrak daude, baina, Institutuko zuzendaritzatik adierazi digunetenez, Euskal Herriko herri askotatik ere badatoz ikasleak, kostako herrietatik zein barrualdeko herrietatik.

Ea datozen hileetan beraiekin egoteko eta zuei berri zehatzago emateko aukera duen Kalaputxik. Momentuz zorionak ematea Institutuko jendeari Euskal Herrian akuakulturan aintzindari izatearren.

ARNO BILBON ERE BADAGO

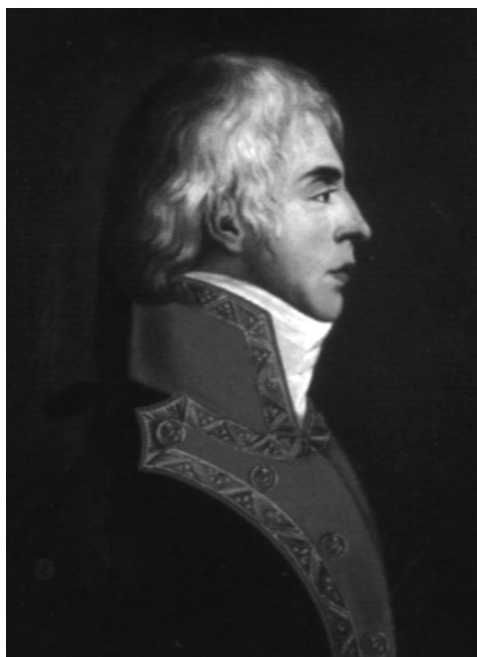
Kalaputxiren irakurle fina den Juan Mari Arrieta Bernabek, han eta hemen arakatzen ibili eta gero, Bizkaiko hiriburuan gure herriaren arrastoa aurkitu duela jakinarazi digu. Gure Arnok kalea du Bilbon, udaletxearen atzeko Uribarri auzoan.

Badakizu, hortaz, irakurle, beste mendi batzuk ere garrantzitsuak izango dira baina gurea ere bai. Bilbon kale batek haren izena du behintzat.

komikixa

gotzon santander

TXURRUKA, ilustrazioko gizon handia gogoan

Aurtengoan gure herrian ekitaldirik izan bada kanpora begira ohiartzunik izan duenik, horiek Kosme Damian Txurrukaren heriotzaren bigarren mendeurreneko ospakizunak izan dira. Uztailaren batean hasita, uda osoan zehar eta urriaren hogeita batera arte iraun dutenak. Urriaren hogeita batean betetzen dira, hain justu, berrehun urte Txurruka Trafalgarreko guduan hil zela Nelson Almiranteak zuzendutako Ingalaterrako Itsas-armadaren aurka, San Juan Nepomuceno ontzian, 693 gizoneko tripulazioko beste 150 gizonekin batera.

Txurruka ilustrazioko gizon jakintsua izan zen, kartografian eta zientzian aditua.

Ospakizunetarako antolatutako ekitaldiez gehiago jakitearren, Kalaputxi turismo eta kultura batzordeburu den Ion Gambrarengana jo du.

Laster izango da Txurruka gogoratzeko egun handia, egun seinalatua...

Bai, urriaren hogeita bata egun seinalatua da, berrehun urte betetzen baitira Txurruka hil zela, baina uste dut uztailaren bata izan zela egun handia. Izan ere, egun hartan inauguratu zen Txurrukaren bizitzaren inguruko erakusketa, Donostiako Orfeoia kontzertua izan zen, Erakundeetatik hainbat ordezkari etorri zen eta, batez ere, Txurruka izan zenaren familiakoak ere bertan izan ziren guztiak.

Noiz hasi zineten antolaketa lanetan?

Zeozer ospatzeko asmoa lehendik dator, aurreko legealdian ere bazen asmoa, baina duela bi urte hasi ginen asmo hari forma ematen. Bide luzea eta gaitza izan da, hone-lako gauzek kanpoko erakundeen laguntza eskatzen dutelako eta, erakunde horiek poliki funtzionatzan dutenez, beharrezko ziren erantzunak berandu ailegatu zirelako.

Nor izan da ekitaldien ardura-dun?

Hasieratik ikusi genuen garbi antolaketa profesionalen eskuetan jarri behar genuela, batez ere hartu behar zuen dimentsioarengatik, eta turismo eta kultura batzordeak jarraipena egingo zuela. Horrela, Untzi museoak kudeatzen duen enpresari eman zitzaion lana, Soko Romanok hartuta gidaritza, batez ere aldi baterako erakusketarena. Soko Romano izan da erakusketaren komisarioa, hau da, erakusketaren egituraz eta edukiaz arduratu dena. Erakusgai dauden liburuak, ontziak, armak... berak hautatu ditu eta Mutrikura ekartzeko gestio batzuk ere berak egin ditu; beste batzuk ekartzeko berriz, jabetza pribatukoak batez ere, geuk egin ditugu gestioak udalaren izenean.

Erakusketaz gain antolatu diren beste ekitaldiak geuk antolatu ditugu baina erakundeen laguntza guztiz eskertzekoa izan da. Adibidez, Donostiako Orfeoia Mutrikura ekartzea Gipuzkoako Foru Aldundiari esker izan zen posi-

*Bi mila lagunetik gora
pasatu dira Txurrukaren
erakusketatik*

ble. Duela gutxi izan zen Peñafloida Kaperaren emanaldia ere, nahiz eta Mutrikuk ordaindu duen, Jaurilaritzari eta Aldundiari esker izan da posible.

ekitaldi batzuk jasotzen zituen aurre-proiektu bat egin eta hori Gipuzkoako, Euskal Herriko eta Madrilgo erakundeetara bidali zen.

Erakusketa izan da urteurreneko ekitaldi guztien artean garrantzitsuen, ezta?

Bai, bera izan da ekitaldi nagusia eta zentrala, bai kosto aldetik bai garrantzi aldetik ere. Berrehungarren urteurreneko ekitaldiekin bi helburu lortu nahi genituen: Bata, mutrikuarrari Txurruka zein izan zen, bere kartografo bizitza zein izan zen erakustea, Txurruka ilustrazioko oso gizon jakintsua izan zela, interes militarretik haratago kartografia eta zientzia-interesa zuena. Bigarren helburua, berriz, Mutriku turismo kultural gune bihurtzea herriko historia aztertuta, erakutsita eta promozionatuta. Erakusketarekin batera antolatutako ekitaldi guztiak ere helburu horri begira jarri dira.

Jende asko ibili da erakusketan?

Bi mila lagunetik gora pasatu dira erakusketatik. Oso datu pozgarriak. Inguruko museoetako datuekin konparatuta, erakusketaren arrakasta handia izan dela esan behar dugu. Erakusketaz gain, beste ekitaldi guztietan ere -Donostiako Orfeoien kontzertua, umeentzako literatura tailerra, historia jardunaldiak...- jende asko ibili da, herritar nahiz kanpoko.

Bukaera ere heltzen ari da...

Erakusketa urriaren bukaera arte izango da zabalik eta ordura arte izango da bisitatzeko aukera.

Bestalde, Txurruka hil zeneko eguna urriaren hogeita bata izanik, egun horretan zeozer berezia egin nahi da. Horretarako, Donostiako Aste Nagusian erabiltzen duten kanoia ekarriko da iluntzean kanoikadaz egun hura gogoratzeko.

Ordura zehazteko dagoen arren, Ingalaterran eta mundu osoan barreiatutako Commonwealtheko herrialdeetan kanpaikadak joko dira Trafalgarreko gudu hura gogoratzeko. Mutrikun, Donostiako Untzi museoan eta Portugalteko Nautika eskolan ere joko dira kanpaikak.

*Aurtengo udan gure herriak
promozio handia izan du
kanpoan.*

1865 urtean Txurrukaren estatuaren inauguraziorako kantu bat idatzi zen. Kantu hori berriz kantatu zen, Xixilio Pagoaga hainbat moldaketa eginda, Txurrukaren jaio-tzaren berrehungarren urteurrenean, 1961eab, Haren heriotzaren berrehungarren urteurrenean, berriz kantatuko da egun horretako meza kantatuan.

Goiz izan daiteke baloraziotarako...

Egongo da astia balorazio sakonagoak egiteko, baina lehen esandako helburu horiek bete direla uste dut. Bate-tik, mutrikuarrak izan du aukera Txurrukari buruz gehiago jakiteko eta, bestetik, gure herriak promozio handia izan du kanpoan, datozen urteetan Mutriku jomuga turistiko bilakatzeko hazia landatuta.

Lore koloretsua aurkitu du oraingoan Kalaputxik bere hileroko elikatze hegaldian. Urtero, akatsik gabe, hemen nahasten da gure artean, Alemaniako lurraldetik ihesi, bere barnea indarberritzeko, Mutrikuko giroa arnastera. Musika eta kantua izan dira bere bizitzaren ardatz, eta horiexek eraman zuten atzerrian bizitzera. Kontu ugari kantatu dio Kalaputxiri, maitasun doinu.

BEGOTXU ABAITUA PIKER “Bizitzako koloreen zirimolan”

Nola egingo zenieke zure aurkezpena Kalaputxiko irakurleei?

Ez zait hain gauza erraza iruditzen. Agian, aita Manuel Abaitua zela, itsas kapitaina, eta ama Juanita Piker, bigarren emaztea, hauen alaba bakarra naizela eta beste bost anai-arreba nituela aitak Maria Txurrukarekin izan zituenak eta guztiok oso-oso maite izan garela. Gauza erraza irudi daiteke, baina, nire nortasuna finkatzen joan diren bizitzaren atalak kontatu gabe, nor naizen adieraztea benetan zaila iruditzen zait. Mosaiko bat garela uste dut, bizitzan gurutzatu zaigun pertsonengandik jaso dugun kolorez hornitua.

Ea. Aurrera. Entzuteko gaude.

Beste zenbait familiari bezala, aitari ere gerra zela medio Bilbora ihes egitea gertatu zitzaion eta orduan hain arruntak ziren istorioak pasa eta gero, bertan finkatu zuten beren bizitza.

Hor agertzen naiz ni, 1941. urtean, eta bederatzi urtera arte “niñera” bat izan nuen, Emili, Fikako “Etzetxu” baserrikoa. Gogoratzen naiz udaran bere baserrira eramaten ninduela eta zelaian

behiak jagoten (konturatu gabe irteten dio urteetan erabili gabeko hitzak) izaten nintzela. Bitoriano bere senarraren alboan, Bizenta bere amaren magala dut nire oroimenetan babes leku.

Gerora, Mutrikun igarotzen nituen udarak tia Eugeniren etxean. Ohetik bizitako gogorapen batzuk ditut iltzeturik nire barnean. Goizetan iratzartzerakoan kalean euskara sentitu eta begiak hertsita mantentzen nituen, une hura hobeto gozatzeko. Astoen arrantzak ziren hurrengo barnea poztarazten zidatenak. Gaez, kale eta tabernetako kantu goxoei alaitzen zuten nire etzumena. Ordu txikietako deiadarrak aldebarekin batera, gizonei itsasorako deika, eta kalean zeharreko pauso hotsek nire ohe estalkietan berbiltzera eramaten ninduten, adi-adi gelditzen nintzelarik.

Familia eta lagunak, kaleak, herriarrak, lehen maitea... Denek bete dute nire izaeraren zati garrantzitsu bat eta bultzatu naute nik Mutriku hain maite izatea.

Ba al duzu leku kuttunik Mutriku?

Ez. Ez dut halako leku berezirik. Kalbaixo, Arno eta beste gailurak ditut gustuko, nire herri honen ikuspegi zabala dutelako, eta olatuen kantua entzutzen bada, hobeto. Adineko pertsonekin solasean, edozein txokotan sentitzen naiz gustura.

Dena den, zure bizitzaren atal nagusia Bilbon ematen zen. Nola hasi zinen kantuaren munduan?

Teresianen ikastetxean hasi nituen musika eta piano ikasketak. Hamasei urterekin entzun nituen kontserbatorioan kantuko azterketak eta “hauxe da nire bidea” pentsatu nuen neure baitarako, baina ordurako “Txinpartak” antzerki taldean sartua nintzen. Hamabost urte nintuela ikusi nuen talde hau eta antzerki motz ba-

tzuen ondoren, ahots zuridun koroak "Agur Jaunak" eta "Gernikako Arbola" kantatu zuten antzokia zutik jarrita. Bilboko orduko eragozpen giroa bizi izanda, halako zirrara eragin zidan, non esan nion aitari "nik hor nahi det sartu" eta bere lagun baten bitartez taldeko partaide izatera heldu nintzen. Euskaltzaindiaren egoitzan egiten genituen entsaioak eta herri txikietan eman gure ekitaldiak. Talde honen inguruan ezagutu nituen gero nabarmendu ziren zenbait politikari eta baita asko maite genuen Gabriel Aresti ere (berak idatzi zuen niri buruzko artikulotxo egunkarian, beranduago Llangollen irabazi nuen saria zela eta). Giroa oso abertzalea zen.

Niregan eragina izan zuten etxe giroko bi anekdota ere kontatu nahi nituzke. Egun batean, lau bat urte nituela, aita eta ama belaunikaturik eta begietan malkoak aurkitu nituen errezuana, mundu gerra bukatu zela eta. Hiru urte beranduago, ama izan zen egoera berdinean aurkitu nuen, gerra ondoren lehenengo aldiz, irratan txistua entzun zuelako. Gauza hutsak baina aberatsak.

"ABAO" (operaren lagunak) koroan ere kantatu nuen beranduxeago. Pianoa jarraitu eta kontserbatorioan kantu ikasketak bukatu nituen sari bereziarekin.

Beste lan batzuk ere tartekatzen nituen. Horrela, lehen andereño izatea tokatu zitzaidan Algortako ikastola klandestinoan. Orain urte batzuk, bertan izan zen Ibilaldiko zinta ebatkitzearen ohorea izan nuen eta plakatxo bat ere jarri zuten nire izenarekin.

Eta gero, ur haundiagoetara?

Bai. "Marcelino Ibañez de Betolaza" sarira aurkeztu eta han irabazitako dirua medio eta aholku batzuei jarraituz, 1964an UNESCOk Galesko Llangollen antolatu zuen lehiaketa batera aurkeztu nintzen "Basque Country"ko ordezkari gisa eta lehen saria irabazi nuen folk arloan. Klasi-ko arloan bigarren saria jaso nuen lehengoarengandik hurbil geldituta.

BBCrako grabaketa bat egin ostean, Parisera joan nintzen eta han bildu "Txinparta" taldeko zenbait kide exiliatuekin. Egun haietan "Herrien Europa" helburu zuen jai aintzindari bat prestatua zen Estrasburgon eta Parisko "Gernika" taldea ere parte hartzekotan zen. Partaide bat gaixo zela eta, Begotxuk ordezkatu zuen

eta han joan nintzen, bihotzak irten beharrean ikurrinaren atzetik.

BBCkoek kantuan aurrera jarraitze-ko gomendatu zidaten eta etxera etortzean erabaki nuen ez nuela nahi opera munduan sartu, baina bai beste estilo eta konpositoreak landu, irakaskuntzarako beharrezkoa ikusten nuelako. Bavierako gobernuaren beka bat eta beste dirulaguntza batzuk lortu ondoren, 1965ean Munichera joatea lortu nuen eta hango "Musik Hochschule"n Gerhard MÜsch izan nuen irakasle. Baviera Irratiko koru profesionalean ere parte hartu nuen, laguntza taldeko gisa. Kontratoa egiten ziguten obra haundiren bat prestatzen zutenetarako, oinarritzko taldea 40 pertsona soilekoa baitzen. Koru horrek entsaiatzeko zuen egoitza berean gaztelania-hiztunentzat emisio bat egiten zuen irrati bat zegoen. Proba bat egitera aurkeztu eta esatari hartu ninduten.

Bi urte beranduago Bilboko kontserbatoriotik deitu zidaten ordezkapen bat egiteko. Irakaskuntzan jarduteko asmotan nenbilenez, eszedentzia hartu eta bueltatu nintzen bi urtetan kontserbatorioan jarduteko. Postu finkoa izateko orduko giro politikoan zailtasunak ikusten nituenenez, berriro Munichera bueltatu nintzen, exzedentzia bukatzean.

Nire irakaslea, MÜsch jaunak, berriro bultzatu ninduen opera eta antzerkira eta frogak ere egin nituen. Nire ahotsa gustuko gertatzen zen eginko frogetan, baina nire garaierak mugatzen ninduen, ni nintzen so-

prano lirikoaren paperak. Beraz, bide hori betiko utzi nuen.

Eta zure bizitzaren zati garrantzitsuena hasi zen...

Bai. 1969an ezagutu nuen Anton Nägele eta hurrengo urtean ezkondu ginen. 1971ean jaio zen Andoni eta ama eta emazte izatera dedikatu nintzen. Urte batzuetan familia haunditza izan zen gure erabakia, baina tamalez ez zen hala gertatu. Ama eta emazte izatea zer den ez noa aipatzera, denok baitakigu gailurreko sentimenduak nola loratzen diren.

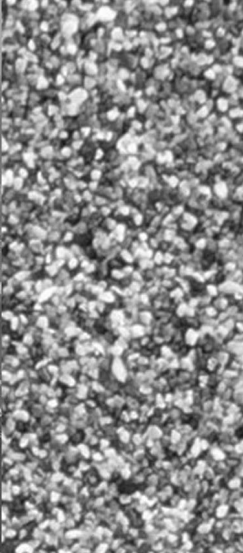
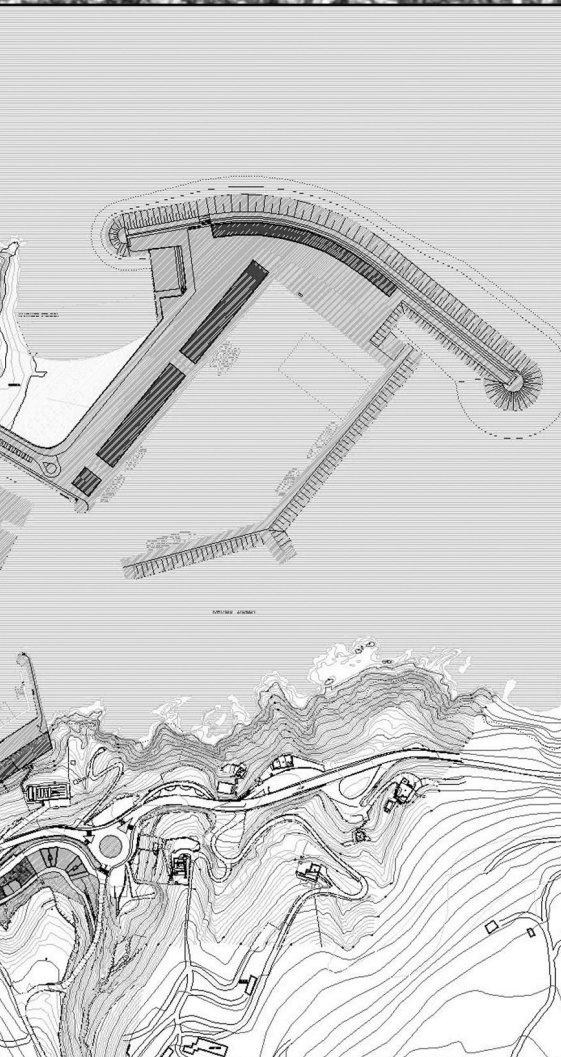
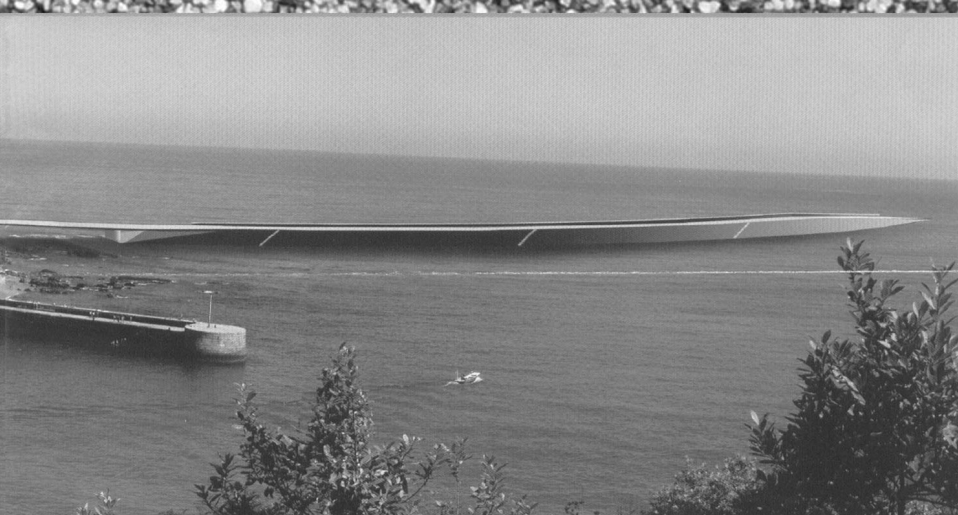
Aita 1976an hiltzean, ama Munichera etorri zen gurekin bizitzera eta herrimina zer den orduantxe nabaritu nuen gehien. Mutriku zegoen egunero gure ahotan. Zenbat kontakizun... zenbat istorio... sei urtetan egunero-egunero, hiltzera Mutrikura ekarri genuen arte.

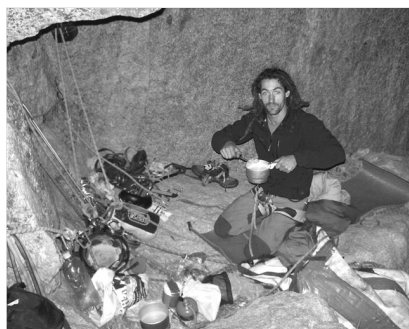
Irratian eta koruan jarraitzen al zenuen?

Bai. Koruak musikarekin harremanetan mantentzen ninduen; irratan, lehen egiten nuenaz gain, asteroko beste programa bat eman zidaten umei zuzendua eta 17 urtetan jarraitu dut. Irrati bidez, beste zenbait pertsonaren ezagutza eta lankidetzat izan dut, entzuleak tarteko, eta maila sozial bajeuenekoein gertatzeko aukera ere bai. Luze emango luke historiak.

Eskerrik asko, Begotxu. Zerbait gehiago Kalaputxi honetatik mutrikuarrei?

Askok maite ditudala.

HIRU MUTRIKUAR YOSEMITEKO HORMATZARRETAN

Ipar Ameriketako Kaliforniaren erdigunean dago Yosemiteko parke nazionala. Zenbaitentzat, munduko fenomeno geologiko bereziena. 11Km. luze eta 1,5 Km. zabal, zutik dauden 1,5 Km.ko mendi hormez hesituta, ur salto ugarirekin. Lur mailan landareri ikusgarria, haritz, astigar, zedro, izei, sekuaia erraldoi eta basalore aldaera haundia, belardi ederrekin. Baita orein, koiole eta hartz beltzak ere beste animalia askoren artean.

Bi horma erakargarri ditu, mundu guztiko eskalatzaileen abileziak neurtzeko. “Half Dome” eta “El Capitán”. Bigarren honen 1080 metroetan, bide asko ireki dituzte eskalatzaileak ausartenek.

Hantxe izan dira aurtengo udaran Josu Ulazia, Igor Mendizabal “Goxerri” eta Iñigo Larrañaga “Txirrita”. Bi azkenekin jardun du Kalaputxik irailaren 25ean Mutrikura itzuli bezin laister.

Hiru mutrikuar Yosemiteko hormetan. Nola hori?

Guk hemendik irten baino lehenago jakin genuen Josu ere Yosemitea joatekoa zela donostiar talde batekin, baina gure bidaia bakarrik prestatu genuen. Elkarrekin ordu laurden egoteko beta besterik ez genuen izan, gu iritsi ginen autobus berean bueltatu baitzen bera.

Noiz atera zineten hemendik? Eta nola joan zen bidaia?

Abuztuaren hogeita batean hartu genuen abioia Bilbon eta Londonetik

San Franciscora. Han turismoa egiteko denbora izan genuen, petateak hormarako material guztiarekin bost egun atzeratu zirelako. Hauek jaso eta trenean Yosemitea. Luze egin zitzaizkigun bost egun horiek, hormetarako genuen egarriarekin.

Lehen aldiz al zineten Yosemitean?

Ez —dio Goxerri— duela zenbait urte Txirritaren anaia Jokinekin izan nintzen eta orduan ezagutu nituen Kapitaina eta Half Domeko hormak.

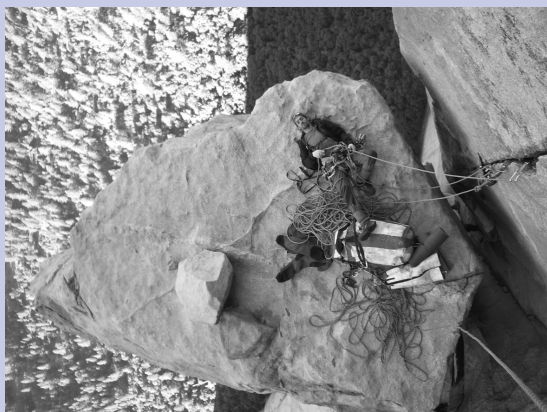
Neu ere, Texasen bizi izan nintzen urtean egon nintzen, baina turista moduan eta ez nuen hormarik ikutu —dio Txirritak.

Nola izan da hormetako lana?

Yosemitea iritsi eta lehen egunean gauza guztiak prestatu eta biharramu-

nean Kapitain hormara, Meskalito bidera. Ura (3 edo 4 litro eguneko), janaria, lo zakuak, eskaltzeko materiala eta garagardo batzuk sartu petatean eta mundu bertikalera. Bost egunetan igo genuen, mailurik eta iltzerik gabe, amerikarrek “clean” deitzen duten estiloan. Esatekoa da bide honen lehen igoera garbia euskaldun batek egin zuela 1985an, Adolfo Madinabetiak, Gálvez madrildarrarekin batera. Pare bat egunetan deskantsatu ondoren, berriro ere gure Kapitainera, ordukoan “Salhatera” bidetik. Lehen 11 luzeak eskalatu, ura porteatu eta berriro kanpinera lotara. Ondoren, arratsaldean lehen bibakera igo eta hortik aurrera beste bi gau horman, hamarik gabe eta errepisetan lo eginda. Bigarren bide honetatik hobeto jeitsi ginen, gutxiago nekatuta.

*Kalbaixo egunean, goitxiberak txakolinez
lurrunduta jeisten ziren bitartean, garagardotxo
bat edan genuen geuk ere ospatzeko*

*Kalbaixo egunean, goitxiberak txakolinez
lurrunduta jeisten ziren bitartean, garagardotxo
bat edan genuen geuk ere ospatzeko*

Beste pare bat egunetan kanpinean pixka bat lasaitu eta berriro horma lanera, zer esanik ez, Kapitainaren aginduetara. Hirugarrenean bidaia honetako bide gogorrera hautatu genuen "Pacific Ocean Wall" izenekoa, 1975an Jim Bridwell-ek zabaldutakoa. Hori bai, beste bide batetik sartuta. Hamar luzetan P.O. Wall'en 13. batzarrera heltzen dena: South seas, A4. Oso bertikala, edo hobeto esanda, desplomatua. Izugarria!

Bost egun eman genituen horma horretan. Gu hamaketan zintzilik, Kalbaixo egunez, goitxiberak txakolinez lurrunduta jeisten ziren bitartean. Gogoratu ginen eta garagardotxo bat edan genuen geuk ere ospatzeko. Azkenengo gaba Kapitain puntan igaro eta hurrengo egunean behera azkenengo astean deskantsatzeko asmoz.

Nola izaten zen kanpineko bizi-tza?

Gure izan ginen kanpina, ia eskalataileak soilik egoten direna da. Mundu guztikoak, ingelesa da hizkuntza arruntena, baina euskaraz ere denek

ulertzen ziguten garagardo bat eskuetan zegoenean, alemaniarrek batetik bat. Giro ederra eta egokia.

Azken jetsieraren ondoren, euskaldunak topatu genituen, tartean Martin Zabaleta, eta han joan ginen taldean "frikia" apur bat egitera horma txikietan. Baina laister konturatu ginen "frikia" ez dela gurea eta, deskantsatu etxean ere egingo genuela eta, laugarren Kapitainaren bila joateko prestaketak egiten hasi ginen.

Berriro ere Kapitaina? Half Dom'eko hormak ez dituzue atsegin?

Half Dom'eko hormak 800 bat metrokoak dira, beraz Kapitainarenak baino motzagoak; bestetik, azkenengo igoeran hotza ere sentitu genuen eta, horri erreparatuta, Kapitaina Holf Dome baino eguzkitsuagoa da. Horiek guztiak kontuan harturik egin genuen aukeraketa.

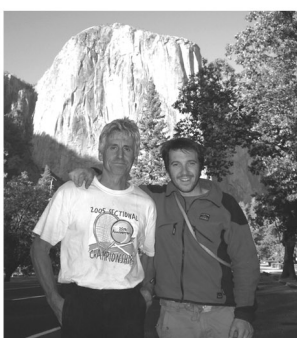
Half Dom'eko bide bat eskalatua dut Jokinekin —dio Goxerrik.

Zein bide aukeratu zenuten laugarrenean?

"Shield" bidea izango zen laugarrena, baina Mammut bibakera soka finkoetatik igotzen ari ginela —dio Txirritak—, Kapitain jaunak bere agintea erakutsi nahian, harri koskor bat jaurti zuen, eta justu neure kaskarraren kontra. Odola, mariazio pixkat eta "tajo" ederra. Yosemite bertan dagoen ospitalean zauria garbitu eta hamaika grapa, hori bai, txukun-txukun ipinita grapako berrogeita hamar dolar ordainduta. Eskerrak federatuta gauden eta aseguruaren kontura joango den!

Hor joan zitzaigun azkenengo kartutxoa, ikasgai berri bat ikasita: Gutxien uste duzunean ere, kaskoa buruan eta jarraitu munduan. Hortik aurrera lasai-lasai zertxobait eskalatu eta jan eta edan han ezagututako lagun guztiekin.

Azkenean, irailaren 25ean gauez etxera ailegatu eta astelenean lanera.

ISURKETAK: GURE GIZARTEAK ZUZENDU BEHARREKO GEHIEGIKERIA

Gogoratzen al duzue Saturraran, Mutrikuko hondartza miresgarria? Nork esango zuen hainbeste momentu pozgarri eskaini digun txoko bitxi hau gaur egun, isurketen ondorioz, kiratsa eta nazkarekin lotuko genuenik...

Dudarik gabe, ura da gaur egun naturak eskaintzen digun ondasunik garrantzisuenetakoa. Aire, lurra eta enegiarekin batera, garapenerako behar dugun oinarritzko baliabidea.

XIX mendearen bukaeran aurkitu zen ura gaixotasun kutsagarrien eramale garrantzitsua zela. Harrez geroztik bai uraren kalitateak eta baita kantitateak garrantzi nabarmenagoa jasotzen joan dira gure gizartean. Zoritxarrez, gure planetan dagoen ur guztiaren %97 itsaso edo ur gazia da. Gertzen den %3tik %2 edanezina da. Beraz, oso gutxi gelditzen zaigu gizakioi gure erabilpenerako. Hala ere, gure kontsumoa etengabe doa goraka eta, kontsumo horri lotuta, naturara isurtzen dugun erabilitako hondakin-ura ere bai.

HONDAKIN-UR MOTAK

Hiri hondakin-urak: Hauen artean "ur beltzak", etxean garbiketarako erabiltzen direnak, kalekoak eta euritako ura. Hondakin ur hauek nahiko konposaketa homogeneoa daukate eta, horrexegatik, daukaten karga kutsagarria tratzea ez da oso gaitza.

Industriako hondakin-urak: Bigarren hauek askoz ere kutsadura haundiagoa daramate. Industria motaren arabera eta baita dauden fabriken arabera, oso aldakorak dira kopuru eta barietatean. Kutsadura hau desagerarazteak ahalegin handiagoa behar du.

Hondakin-uretan agertzen den kutsadura ondoko motatakoak izan daitezke:

Organikoa: Bere konposizio kimikoan karbonoa, hidrogenoa, oxigenoa eta nitrogenoa daude. Hiriko ur-hondakinetan eta nekazaritza elikagaiekin erlazionaturiko industrietan nabaritzen ditugu, batez ere.

Inorganikoa: Jatorri mineralekoak dira: gatzak, azidoak, metalak... Normalean, industrietan sortzen dituzten ur-hondakinetan agertzen dira.

UR-HONDAKINEN ONDORIOAK

1) Askotan, neurri haundiko solidoak dakartzate. Hauek, erreka edo ibaietara ailegatzean, lokatzak sortzen dituzte hondoan eta, ondorioz, erreka hauetako bizitza akuatikoa serioski murrizten dute.

2) Uretara hondakin organiko kopuru haundiak botatzen ditugunean, hauek ugertu (usteldu) egiten dira. Prozesu horretan, urak berak daukan oxigeno kantitate handi bat "jan" egiten da. Ondorioz, bertako bizitza akuatikoarentzat gero eta oxigeno gutxiago gelditzen da.

3) Osasun publikoarentzat arriskuak: kasu askotan virus eta bakterio patogenoen transmisioa errazten dute.

KONKLUSIOAK

Gure etxera ailegatzen den ur kopuru haunditik oso gutxi erabiltzen dugu edateko. Gehiengoa garbitzeko erabiltzen da eta prozesu horretan asko alferrik galtzen da. Horregatik bi gauza egin behar dugu. Alde batetik, gure kontsumoa murriztu eta, bestetik, ahal dugun era egokieraz bueltatu. Adibidez, gure etxean bertan har ditzakegun neurri errazak:

a) Ura ez alperrik galdu. Txorrota ahal den eta gehien zaindu

b) Hondakin domestikoak ez uretara bota. Kontuz produktu kimiko (garbikariak), koipe eta bestelako likido kaltegarriekin

c) Ahalik eta xaboi gutxien erabili

Ura Naturatik erarik garbien eta osasungarrienean jasotzen dugu. Saiatu gaitezen era berdinean bueltatzen. Uraren kalitateari kalte egitean, gu gizakien eta beste bizidunen bizitza gaitzesten dugu. Zaindu dezagun gure ingurugiroa.

SATURARRARAN

Aurtengo udan, beste hainbat urtetan bezala, Saturrango hondartzak ez du inolaz ere ohizko erabilpenerako baldintzak bete, uraren kalitatearekin loturik dauden isurketen ondorioz. Gogora dezagun hondartza honek Ondarroako portuko eta Mijoa zein Lea erreka eta ibaietako isurketak jasotzen dituela. Horregatik, talde bezala, bi ekintza nagusi bultzatu ditugu. Alde batetik, Ondarroako Eguzki plataformarekin elkarlanean, sinadura bilketa bultzatu dugu Ondarroa eta Mutriku mailan isurketen iturriak ikertu eta zuzentzeko. Beste aldetik, Mijoko erreka dakartzan

santalucía
ASEGURAK

NTRA. SRA. DE BEGOÑA
EHORZKETA

Erdiko kalea, z/g · Tel.: 646351352 · 943201095 (24 ordu)

KALBAIXO
JATETXEA

TELEFONOAK:
943 60 32 56
943 60 30 16
MUTRIKU

kutsadura eta kiratsa salatu dugu Eusko Jaurlaritzako Ur zuzendaritzan. Hona hemen orain dela gutxi bai gure taldeari bai Mutrikuko udalari ailegatutako erantzunaren gako nagusiak:

Mijoako errekek jasotzen dituen isurketa-mota nagusiak hauexek dira:

- Kontserba Industrietako araztegi (depuradora) komunaren isurketa. Araztegi honek lehenengo faseko arazketa betetzeko ahalmena dauka soilik. Honek esan nahi du azalean dauden solidoak, koipeak eta olioak kentzeko gai dela, besterako ez. Zergatik? Kontserbatik datozen hondakin urak gatz kopuru handia dakartelako eta gaur egungoa ez dago prestatuta ur gaziak era egokian eta osoan arazteko.

- Mijoako poligonoaren isurketa, hobi septikoan araztu ondoren

- DIA, Itsaspeko apartamentuetako eta kanpineko isurketak.

Zer agindu dute Ur Zerbitzutik? Ur zikin guztiak kolektore baten bitartez bildu eta ponpa batez Mutrikuko hiriguneko saneamendurekin lotzea eta Mutrikuko araztegi berrira zuzentzea.

Zer egin Kontserba fabriketako ur gaziarekin? Itsasora zuzendu beharra dago, beraien arabera itsasoan eragin txikiagoa edukiko bait du "betiere bere garaian ezartzen diren baldintzak errespetatuz". Azken hau burutzeko Mutrikuko udalak proposatzen duena zera da. Itsasora zuzendu behar den ur gazien eroanbidea kolektore publikoarentzako egingo den zanga berdinean kokatzea.

Zein da Mijoa erreken kiratsaren jatorria? Aipatutako isurketak organikoak dira gehienbat. Udan errekek ur gutxiago daramanez eta temperatura altuak lagunduta kutsagai organiko hauek erreken hondoa ezarri eta fermentatu egiten dira kiratsa sortuz.

Hau guztia azalduta, Udalak saneamendu obra hauek ahal denik eta azkarren hastea litzateke egokiena gure ustez. Mijoa erreka berpizteko eta Mutrikuko altxorra den Saturrarango hondartzaren baldintzak hobetzeko. Mendarotik ur gehiago ekartzeko kanalizazio berri bat eraikitze 3,5 milioi euroko proiektu bat dago kostatuko duena. Ez al litzake hobeagoa izango Mijoarako beharrezko diren obrei lehentasuna ematea?

MIJOA ERREKA ETA SATURRARAN HONDARTZAREN ETORKIZUN APROPOSA...

Ez dezagun ahaztu errekek ziklo oso bat betetzen dutela bere osotasunean, erreka ertzak bertan sartuta. Hauek, ertzak, tenperatura aldaketa bortitzen aurka bebesten dute ura. Honekin batera, janari sortzaileak, lurraren eusleak eta toxikoen finkatzaileak dira. Honegatik, uraren kalitatearekin batera, Mijoa erreka ertzen berreskurapena oso garrantzitsua bilakatzen da.

Errekaren eremuan zehar presatxoak sortzea ere komenigarria izango litzateke, lehorte aldietan bertako biziduen

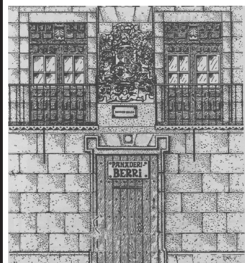
nentzat putzu babesleak sor ditzaten, ura oxigenatzen laguntzeko, hondo desberdinak sortzeko... eta bukaeran daukan dike erraldoia erreken tamainari egokitzea, lekuak merezi duen txukuntasunez landuta.

Hondartzari begiratura, orain desagertuta dauden dunatxo batzuk berreskuratu beharko lirateke, bai malda- ren kontrako eremuan bai kondearen jardina dagoen eremuan (gogoratu behar dugu itxita egon arren lurzoru publikoa dela), eta, noski, hain galzorian dagoen bertako landaretza ere berlandatu beharko litzateke.

Ez dira leku asko egongo eremu honek daukan aukera zoragarriak eskeintzen dutenik benetan gauza txukun eta polit bat egiteko, benetako balioa aterako liokeena bai natura aldetik bai gizakion erabilpenerako. Ez gaitzen inolaz ere zikinkerira, kutsadurara eta kiratsara "ohitu". Gure ingururiroak ez du honelakorik merezi.

Gu, Natur Taldetik, laguntzeko prest.

MUTRIKU NATUR TALDEA

PANADERI-BERRI

C/ BARREN KALEA, 4 TEL. 943 60 33 03

MUTRIKU

ATXUKALE

Kirola · Jostailuak · Umeentzako gaiak

TEL.: (943) 60 39 59
Beheko Plaza, z/g

20830 MUTRIKU
Gipuzkoa

ETXETIK URRUTI, IKASTEN

Gero eta gehiago dira gure artean urtebete atzerrian ikasten ematen duten gazteak. ERASMUS ize-neko programak ematen die aukera hori. Europar Batasunak ematen duen beka bat da Europako edozein estatutan unibertsitate mailako ikasketak egin ahal izateko. Horrela, bada, karrera bat egiten ari den edonork dauka urtebete atzerrian ikasteko aukera. Lehenengo urtea gaingiduta edukitzea da baldintza bakarra eta, jakina, atzerriko hizkuntza moldatzeko lain ezagutzea. Burokratikoa da gehienbat beka honek eskaintzen duen laguntza; dirutan eskas gelditzen da, ez baitu etxea ordaindu eta bizitzeko adina ematen. Merezi du, baina; zalantzarik gabe merezi du horrelako esperientzia paregabea bizitzea! Horixe da, behintzat, Elena Alvarez eta Garbiñe Agirregomezkortak kontatu digutena. "Nire esperientzia kristona izan da; superpositiboa!" esan digu Elenak. Garbiñek, berriz, hauxe esan digu: "Kontua ez da akademikoki ikasten duzuna, baizik eta kanpora joan eta bizitzaz ikasten duzuna".

Elena Filologia Alemana ikasten ari da Gasteizen eta azken urtea falta zaio karrera bukatzeko. Urtebete eman du Berlinen. Hain ibili da gustura ezen beste urtebete pasatzera joatekoa baita, eta hantxe izango da Kalaputxiren ale hau kaleratu baino lehen. Elenak ilusio handiarekin hartu zuen erabakia. Gainera, berak bazekien hizkuntza ikasteko kanpora atera beharra zeukala. Gehien kosta zitzaiona nora joan erabakitzea izan zen; Alemanian, baina herri txiki batean ala hiri batean... ez zekien. "Lehenengo asteak, zorarena! Paper piloa egin behar izaten da; ez da amaitzen. Ez duzu hiria ezagutzen eta mila paper egin behar. Hartu metroko plano eta bulegoa non zegoen topatu... eta igoal ailegatu orduko, itxita. Ni urduri jartzen nintzen... Udaletxean enpadronatzea, osasun zerbitzuetako tramiteak, bankuan kontu bat ireki... Hasieran galduta zaude, hizkuntza ere ez duzu ondo menderatzen, lotsatuta...

Elenaren ustez, Erasmus ez da zenbaitek uste duen txoi-loa; ez diru aldetik, behintzat! "Paper kontuak egiten laguntzen dizute; baina hala ere, zuk zeuk egin behar dituzu gauzak: asignaturak bilatu eta konbalidatzea eskatu.

**"Mundua ezagutzen duzu,
egoera berri asko"**

Alemanian, behintzat, zuk zeuk bilatu behar dituzu ondo datozkizun eskolak. Ez dago egindako planik. Gero, zuk egindako aukerak Erasmuseko irakasle koordinatzaileak eman behar izaten ditu ontzat. Hori guztia lekuan bertan zaudela egin behar da. Erasmusek ez ditu ezer ematen eginda; etxea ere, norberak aurkitu behar izaten du. Nire kasuan, zorionez, aurretik egondako hemengo neska batzuk pasatu zidaten euren etxea. Eta, hori, asko da!"

Elenaren kasuan, orokorrean, gogorrera negua izan da. Ikasketetatik aparte, negua. "Joan aurretik egonda nengoen udan alemana ikasten; hiru urte lehenago hasi nintzen, baina maila txikia neukan eta klaseak hasi zirenean non sartu ote nintzen pentsatzen nuen. Hala ere, gogorrera, negua: luzea, hotza, iluna, etengabeko behelainoa, eguzkirik ez da ikusten... Gu ez gaude hainbesteko hotzetara ohituta. Ez nuen uste argitasun faltak horrenbeste eragingo zuenik. Askotan klaseak arratsaldeko bostetan ziren eta etxetik 45en bat minutu behar izaten nituen trenean; bi metro hartu behar izaten nituen, baina ondo epel-epele-

IBARPLAS

leihoaren erreferentzia

Itziarko poligonoa, C pabilioia 20200 ITZIAR Tel. 943 199236 ibarplas@ibarplas.euskalnet.net

tan... Baina arratsaldeko hirurak ezkerre gaua zen; ez nekien klasera joan ala ohean sartu!"

"Hasieran beldurra edukitzea normala da"

Garbiñek Zuzenbide ikasketak bukatu ditu ekainean. Karrerako hirugarren urtean zegoela hartu zuen Erasmus programan sartzeko erabakia. "Azkenengo momentuan joan nintzen, beti bezala, beste bi lagunekin. Ingelesa eta frantse-
sa eta hitz egiten den lekuetara joateko azterketa bat gain-
ditu behar da, baina portugesa eta italianoa egiten den
lekuetara joateko ez da hizkuntza azterketarik pasatu behar.
Eta horrela, Italia aukeratu genuen: Erromako Sapienza uni-
bertsitatea, ezaguna delako. Joan aurreko udan, 15 eguneko
ikastaro trinko bat egin nuen Donostian italianoa pixka bat
ikasteko. Gero, han, unibertsitateak berak eskaintzen ditu
hizkuntza klaseak eta poliki-poliki mailatxo bat hartu nuen.
Egia esan, zuzenbide klaseetara tamainan joaten nintzen; ez
zuen merezi. Hango asignaturak eta hemengoak ez ziren ber-
dinak eta nik asignatura baten erdia bakarrik neukan... Gal-
duta ibili nintzen; neuk nahi zuena egin eta, gutxi gorabehe-
ra, aurrera. Superbisatzaileak ez zidan e-mail bat bera ere
bidali; pentsa, hortik, nola ibili nintzen! Handik etorri eta
gehiago begiratu gabe konbalidatu zidaten 4. urtea. Gure
fakultatean, behintzat, ez dute gehiegi begiratzen.

Garbiñek ere bazeukan non bizi bertara joan aurretik.
"Joan aurretik Donostian egin nuen italiano ikastaroan mutil
bat ezagutu nuen, Erromara psikologia ikastera zihoana, eta
berak abisatu zidan esanez etxe bat topatu zuela eta nahi
banuen lekua zeukala. Gainera, berak lagundu zidan hango

papeleo guztia egiten; eta horixe da, nire ustez, zailena.
Sapienza unibertsitatean ez ginen zenbaki bat baino; Erasmu-
sekoak azkenak ginen denetarako: azterketak egiteko... Pixka
bat lagata geundela somatzen genuen. Egoera horretan, nor-
bera mugitu beharra dago: irakasleekin hitz egin eta abar...

"Bizitzen ikasten duzu, munduan bizitzen"

Garbiñek ez du klima arazorik izan eta ez du hotzik pasa-
tu; beretzat gogorrena, herrimina izan da. "Oso ondo pasatu
nuen, baina Mutrikuko lasaitasuna faltan botatzen nuen.
Hemengoak faltan bota nituen. Baina, beno, berriz joateko
bezala, eh!" Berak Italia goitik behera eta alde batetik bes-
tera ezagutu du: Erroma, Sizilia, Napoles, Capri, Siena, Vene-
cia, Verona, Padua, San Marino... "Urte osoa bidaiatzen pasa
nuen eta azken orduan ikasi nuen dena... Ahal duen guztiari
joateko gomendatzen diot; berdin dio nora, hizkuntza jakin
ala ez, aprobata ala ez, berdin dio; aprobatazea egingo duzu
gero hemen. Baina han ikasten duzuna ez dago unibertsita-
terik irakatsiko dizunik. Hori egin egin behar da.

"Helduagoa naiz orain eta ikuspuntua ere aldatu dut"

Biek ere bakar-bakarrik bizitzen eta moldatzen ikasi dute.
Jende diferente asko eta kultura eta ohitura berriak ezagutu
dituzte: inoiz ahaztuko ez duten urtea pasatu dute!

aparra
JANTZIAK - PITXIAK

Erdiko-kale, 29
Tfno.: 943 60 45 94

20830 MUTRIKU
(Gipuzkoa)

koadrila afariak, bazkariak, bataioak,
eguneroko menua

MUTRIKU - DEBA ERREPIDEA
LARANGA AUZOA
Etxeko Telf. 943 60 31 17
Jatetxea Telf. 943 60 31 67

SAN JUAN
MUTRIKU

SINADURA BILKETA POSITIBOA, BAINA OZTOPO ASKOREKIN

Dakizuen bezala, duela gutxi Txurruka Plazan erreferendumaren aldeko akanpada burutu genuen Hobetu Leikek, Santakarrak, Natur Taldeak, Mutrikuko Gazteak Martxanek eta MUGAK.

Asteburuko akanpada honen helburua, bildutako sinadurekin udalari erreferenduma egiteko presioa sartzea zen. Gainera, aipatzekoa da asteburuan zehar egin ziren ekintzetan jendeak gustura hartu zuela parte eta guztiz aberasgarriak izan zirela bideo emanaldiak, hitzaldiak, ibilaldiak... Azkenean beste helburu bat lortu zen: Herritarrak pixka bat gehiago sentsibilizatzea.

Antolatzaileen iritziz, 3 eguneko akanpadaren balorazioa positiboa izan da, hau da, 500 sinadura biltzeaz gain, gaiak tabu izateari utzi dio eta jendea espresuki etorri da sinatzera.

Beraz, gure partetik, hurbildu diren denei zorionak eta eskerrik beroenak nortasuna izatearren. Besteoi aldiz, zer esan! Kalabazak! Ze... demokrazia hitza ahotan darabilgun garai honetan erreferendumagatik ez apostatzea ez da bidezkoena! Ta bueno, oraindik sinatu ez, baina herri galdeketa alde dagoenari, garaiz dabilela esan nahi diogu, eta hurbil dadila Gaztetxera edota asteburuan Beheko nahiz Goiko plazan jarriko diren mahaietara.

Komeni da esatea, momentuz lortu diren 500 sinadura hauek biltzeko hainbat oztopo izan dugula: udalaren

**Hiru eguneko akanpadan 500
sinaduratik gora bildu ziren**

baimen eza, herritar batzuen kartel apurketak eta mehatxuak, prentsaren boikota, etab.. Baina, hala ere, 500 sinaduratik gora, batzuek nahi baino gehiago ziur. Ez gara makalak!

Akanpada egin ostean alkatearekin bildu ginen udaletxean 500 herritarren hitza zuzendu eta informazio garbia eta erreferenduma eman zitzaizkion. Udalak eskatutakoari ezezko borobila eman zion, hau da, ez dutela informazio garbia emango ezta erreferendumik egingo ere (udalaren ustez informazioa nahikoa egon delako, nahiz eta helburuak edo portuak izango duen aktibitatea inon ez azaldu... Eta 11 zinegotzik herria ordezkatzeko dutelako eta hauek guztiek portuaren proiektu ofiziala onartu zutelako... Ez dela erreferendumik egin behar!).

Baina, herriak ba al daki...

- Ze helbururekin dagoen diseinatuta proiektua?
- Olatuak baretzeko bakarrik al den?
- Zein aktibitate jorratuko den?
- Zergatik den "Todo o nada"?
- Zenbat aldatuko den Mutrikuko bizi maila? Zenbat balioko duen aurrerantzean pisu batek? Eta zenbat amarre batek?
- Zenbat lanpostu sortuko diren? Eta nolakoak? Gazteak edo pertsonalki muntatu beharko ditugunak? Ala udalak "bibero de enpresas" proiektuarekin egin ez zuen bezala, lagundu egingo digun herrian lanpostuak sortzen?

Hotelak martxan jartzen, etab.? Gaur egun lana enpresek ematen dute eta ez itsasoak...

• Zergatik ez den, ez lehen ez orain, erreferendumik egin? Agian ezezkoa irtengo delakoan? Udala hain ziur balego herriaren iritziarekin ez luke inongo beldurrik izan behar galdeketa egiteko eta, gainera, emaitza berak dioen bezala, aldekoa izango balitz indarturik eta burua tente egingo zuten superportu hori.

• Merkantiak ez datozela? Galdetu udaletxean ea kapota txikirik (merkante txikirik) ez datorren... Etorri badatoz, baina ez dakigu zerekin, edo ez digute esan nahi izan... igual kameluz beteta eta usain gozoa zabaltzen portuan ez? Ala igual beste zezerekin? Galdetu udalari!

• Bukatzeko, finantzatuta dagoen dena onartu behar al dugu? Erregaloak ere batzuetan haundi geratu eta aldatu behar izaten dira... XXXL proiektuak gutxi batzuei geratzen zaie ondo! Mutrikuren kasua da?

Ai Mutrikuar! Oraingo erabakiaz gero damutu ez gaitezen, mesedez, hausnarketa egin, ez da eta brometako kontua herrian egin behar dutena. Gainera, herrian azken hitza duena udala izanik (Jaurilaritzaren gainetik), oraindik garaiz gaude!

INPOSAKETARIK EZ! TXIKIZIARIK EZ! EMAN HERRIARI HITZA!

MUTRIKUKO GAZTE ASANBLADA

ANSORREGI

Oinetakoak

Erdiko kale, 9 - 943 60 33 42

**Etxean argazki zahar bat aurkitu duzula...
erakutsiezu mutrikuar guztiei!**

KALAPUTXI

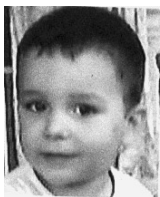
Luardo etxea, behea · Barrenkale, 12 · Tel. 635748393
kalaputxi@topagunea.com

Zorion agurrak

AMAIA

Gure sorgin txikiari muxu handi bi danon partez, bereziki aitag eta amak.

ANDONI

Zorionak gure etxeko deabrutxoari! Ondo-ondo pasatu eguna eta bi belarri teinkada Ainara eta Maiderren partez!

BEGOÑA

Urtero Kalaputxin du-gu zita eta Zorionak Amami! Bazkari ederra prestatu denok ospatzeko!

HAIZEA ETA ATHARRATZE

Urriaren 26an Haizeari eta 27an Atharratzeri, ZORIONAK bioi eta muxu pilo bat biontzako etxekoan partez.

IARE

Bigarren urtea bete du-zunez, zorionak! Etxeko danon partez eta batez ere Markelen partez.

NEREA

Zorionak, Nerea! Jaso itzazu Mutrikutik kresalez betetako hama-bost muxu!

TXEMA

Munduko aita guapoenari bere 41 urtebetetzean mila kilo zorion Ainhoa eta Ionon partez.

ANABEL

Urriaren 9an 18 urte bete dituzulako, ZORIONAK gure koadrilako xaladienari! Ondo-ondo pasatu eta asko aprobetxatu, koadrilakoen partez.

ION

Gure famili osoko txiki-enari ZORIONAK!!! Urriaren 14an 3 urte bete duzulako!

MAITE

Zorionak, Maite, Jonalen eta gurasoen partez! Ondo-ondo pasa zure eguna gure ondolan eta zure lagun guztien artean. Jarraitu barr txiki horrekin!

IZARO

Urriaren 18an gure etxeko sorgintxuak 2 urte beteko ditu. Zorionak denon partez, batez ere Oneka, aita eta Amatzoren partez.

IDOIA

Ama! Zorionak zure eguna datorrelako eta zaren bezalakoa zare-lako! Aitaren partez ere zorionak! Esan digu zuri esateko erregalo haundi-haundi-haundia daukala zuretzat. Zer ote da? Zuk badakizu, a?

JOAKIN

Laguntasuna eskaintzera arrimatzen denak merezi du, ba, zorionak ematea... amaiarrik gabeko zorionak gainera. ZORIONAK, Joakin, eta gozatu zure eguna zureen ondoan.

ROSI

Zorionak barra atzeko gure kolega horri! Zain egongo gara tragotxo bat edo ailegatzaren den! Zorionak, neska!

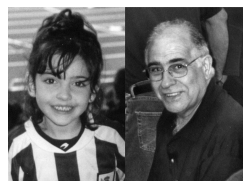
ROSARITO

Zorionak gure izeko martxosari! Oso ondo pasatu eguna eta prestatu txokolate eder bat eh! Mila matxo Ainara eta Maiderren partez!

AITZIBER

Gurea zortea lagun eta lankide zaitugulako. Zorionak neska eta ondo ondo pasa zureen ondoan. A! Pasta batzuk txarra ez egun handi hori ospatzeko!

AINARA ETA JOSE LUIS

San Jeronimo egunean urteak bete zenutenez, zorionak bioi! Etxeko guztion partez zorionak eta holako irrifarrearekin jarraitu!

KALAPUTXI

Zorionak zeuri ere, Kalaputxi! Jarrai ezazu zure hegaldian... sortu zintuen gogoak eta nekeak zure ondoan jarraituko du eta!

IKER

Tipi-tapa, tipi-tapa, hemen dator gure txirindulari famau! Zorionak zure alaba Dorletaren erta emaztearen partez, bihotz-bihotzez.

MARIA LUISA ETA AITOR

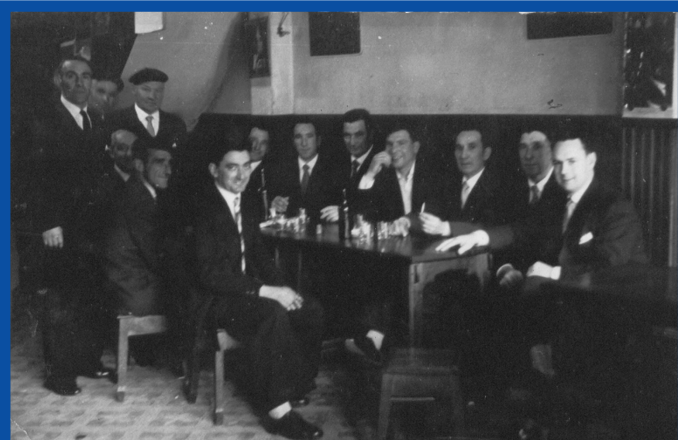
Biok urrian urteak betetzen dituzuelako, etxeko denon partez Zorionak, batez ere Aritzen partez.

argazki zaharrak

LAGUN KOADRILA LORETXUNIAN

Eskuinetik ezkerre: Juanito Panadero, Txomin Gorrikua, Apallu, Isidor Badiola, Juan Jose Lezertua, Miel Okon, Alberto Anakleto, Pako Ozkorta, Guillermo Lizardi eta Manuel Santakutz.

Zutik: Jexux Keleo, Beniño Saizarbitoria eta Beniño Panadero.

ZARAUZKO EUSKAL JAIAN, 1952 URTEAN

Goian: Pepita Mendizabal eta Angelita Martija.

Behean: Miren Mendizabal.

IÑIGOBELLEN
konde 3 - tfnoa. 943603701

argazki lanak
erretoke digitala
diseinu grafikoa
fotokopiak zuribeltzean/koloretan

euskal nroso eta iheslariak etxera

AND NEGI
Barrenkalea 2 Tel. 943 603698

**NEGUKO MODA ZURE ESKURA
JANTZIAK**

KALAPUTXI egiten parte
hartu nahi baduzu,
deitu **635748393**
telefonora.
Gustura hartuko zaitugu!

GABA BELTZA 2005

Urriak 28, barixakua, "AZKEN AFARIA"

Arratsaldean, IRATXO Ludotekan, umeentzako tailerrak.
21:00etan, BERTSO TRAMA AFARIXA GAZTETXIAN. Sarre-
rak salgai GAZTETXIAN, Zubixa Tabernan eta Osinalde hara-
tegian.

Urriak 29, zapatua, "ARIMA ERRATUEN EGUNA"

19:30etan, GOLOKA taldearekin "BERPIZTUAK" saioaren
kalejira
Ondoren: ZEZEN ZUSKOA herriko kaleetan zihar!
Bitartean, TRANPAN GORA elkarteko tabernetan pintxo
BEREZIAK doan!
22:30etan, Kontzertua GAZTETXIAN: KEIKE + UNE
23:00etan, Beheko plazan, ARIMA ERRATUENTZAKO
ERROMERIA AMAIUR taldearekin.
00:00-01:00, ORDU BELTZA, Tabernetan DOINU TETRIKO-
AK eta BELTZEZ JANTZITXA datorrenarentzat TXUPITOA
DOAN!

Urriak 30, domeka, "AZKEN SUSPERTZEA"

19:30etan, Antzerkiola Imaginarioaren eskutik "KAPUTEN
KANTA" antzezlana Zabel Kultur Etxean.

Urriak 31, astelehena, "GABA BELTZA"

19:00etatik aurrera, hildakuak berpizteko, GAZTAÑERRE
Beheko plazan: Gaztaina erriak, pintxuak, sagardo kupela,
trikitixa, bertsoak... arimak pizteko moduko girua!
20:00etan: GAZTETXETIK ertenda, Gure Ametsa dantza
taldekoak AXURI DANTZA dantzatzuz, TALAIXAKO MAMUA-
KIN KALEJIRIA!
Ondoren, TALAIXAKO MAMUAREN ERREKETA!
23:00etan, Kontzertua GAZTETXIAN, ZEA MAYS + DESO-
REKA!

Azaroak 1, astelehena, "SANTU GUZTIEN EGUNA"

19:00etan, ZINE EMANALDIA Zabelien: NOSFERATU

HIL ARTIAN BIZI!!!

Jantzi beltzak, aurpegi zuriak,

Antolatzaileak: Mutrikuko Gazte Asanblada, TRANPAN
GORA tabernari elkarte eta Mutrikuko Udala

Laguntzaileak: Iratxo Ludoteka, Gure Ametsa dantza tal-
dea, Mutrikuko Bertso Eskola eta animatu diren herrita-
rrak.

MENDI IRTEERAK

Burumendi Mendi Elkartek antolatuta

Azaroak 9, domeka

Mendi-irteera: Zierbena-Zierbena (Punta Luzero,
Montaño, Serantes)

Abenduak 4, domeka

Mendi irteera: Deba-Deba

MENDI ZIKLOA

Mendi-ibilaldietako proiektzioak.
Azaroaren 21, 23 eta 25ean.

ANTZERKIAZ BLAI

Azaroaren 18, 19, 20, 24, 25, 26 eta 27an
Antzerki Talde Amateurren emanaldiak.

Jose Ramon Uribarren Lejarreta "Ante"
jaunaren familiak eskerrak eman nahi dizkizue
une goibel hauetan laguntasuna eman diguzuen guztioi.

Arrasaten, 2005eko urrian

autonomoentzako eta mikroenpresetarako
doako **mintegiak**

Deba Barrena

azaroak 29
ELGOIBAR

Makina Erremintaren
Institutua (IMH)

Bilatu eta aurkitu: Nola bilatu Interneten?

Informazio-iturri itzela da Internet, baina nola bilatzen da enpresarako erabilgarri izan daitekeen informazioa? Bezeroei, hornitzaileei, eskariei eta eskaintzei buruzko informazioa, gure lehiakideen jarduerari buruzkoak, dauden dirulaguntzak eta horiei buruzko informazioa... ezagutzea gure negozioarako mesedegarri izan daiteke.

Ordutegia:

18:00-20:00

Informatzeko eta izena emateko:

943 747 314

www.miramondigital.com

cursos@miramondigital.com

Sustatzaileak:

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

Gipuzkoako Foru Aldundia
Diputación Foral de Gipuzkoa

euskadi
informazio garatea en la sociedad de la información

e-gipuzkoa

SPRI

Antolatzailea:

Miramon
Enpresa Digitala

Mutrikun...

GABA BELTZA

udagoieneko

2005 6. edizioa

ostera

Antolatzailea

Topagunea

Euskara Elkarleen Federazioa

Babesleak

Bizkaiko Foru
Aldundia
Kultura Saila

Diputación Foral de Bizkaia
Departamento de Cultura

bbk

www.topagunea.org

Sorkun

"DUNA" Disko berriaren aurkezpena

ONDARROA
Kafe Antzokia

azaroak 18
ostirala
22:30ean

sarrera : 5 €